

Grundbog i PSYKIATRI

Med sine næsten tusind når en ny grundbog imponerende flot og sammenhængende rundt om psykiatrien. Der er indbygget ujævnheder i kraft af det store forfatterteam, men bogen fortjener stor udbredelse.

Anmeldelse ■ Af Sebastian Simonsen

■ Der er kommet en ny stor og ambitiøs grundbog i psykiatri, som er tiltænkt både studerende, læger, psykologer og andet personale i psykiatrien. Bogen er redigeret af to af dansk psykiatris store navne: psykiater og professor Erik Simonsen og klinisk psykolog og specialist og supervisor i psykoterapi Bo Møhl.

Grundbogen er et digert værk, indeholdende seks hovedområder, som strukturerer ikke mindre end 51 kapitler. Bogen leverer basal, opdateret og pædagogisk viden om de psykiatriske lidelser af en række forfattere med meget forskellige teoretiske og praktiske perspektiver.

Det er i sig selv en præstation at få et sammenhængende værk ud af dette. Bogens redaktører og folkene på Hans Reitzels forlag fortjener stor ros for at have lavet en så appetitlig bog uden at gøre det på amerikansk lærebogsvis a la ”Det har du lært, når du har læst dette kapitel”. Bogen er simpelt hen elegant og rummer foruden mange grafiske modeller og bokse (som i øvrigt alle kan downloades fra hansreitzel.dk) også små indledende citater, som fremhæver vigtige aspekter af kapitlernes indhold.

Den gennemgående model

Men ”Grundbog i psykiatri” er ikke kun form – den er i høj grad også indhold. Der er tale om en meget ambitiøs bog, der vil alt det rigtige:

Først og fremmest vil redaktørerne respekten for det enkelte menneske, integrationen af det biologiske og det psykologiske samt fastholdelsen af et udviklingsperspektiv. Hovedintentionen er at bringe mennesket i centrum og lægge vægt på den enkeltes personlige oplevelser og erfaringer

uden hensyntagen til den objektive eller fysiske virkelighed.

Den gennemgående model for forståelse af psykisk sygdom er sårbarheds-personligheds-stress- perspektivet, hvor personligheden tænkes som det medierende led, der påvirker stressresponsen.

Hør fx her: ”Mening og indsigt i det enkelte menneskes psykologi opstår, når vi undersøger og forstår menneskets forhold til og reaktioner på begivenheder. Det personligt oplevede er derfor vigtigt for vores forståelse og beskrivelse af psykopatologien, men det er også vigtigt i det terapeutiske rum, som terapeut og patient udvikler sammen.” Det er klogt skrevet og sandsynligvis et resultat af de to redaktørers mangeårige forsøg på at integrere deres praksisser i både klinik og forskning.

Bogens bedste kapitel er da også af Bo Møhl og Erik Simonsen og hedder *At lytte til patienten*. Heri præsenterer og integrerer forfatterne en lang række vigtige begreber og teknikker såsom det tredje øre, dobbeltbindings-kommunikation, lytteniveauer, reverie og validering. Redaktørernes budskab eller vision for psykiatrisk arbejde fortjener i den grad at blive udbredt, uddybet og udfoldet.

Og det er præcis her, min væsentligste indvending skal lyde. Ideen om balancen mellem det idiografiske og nomotetiske, mellem evidensuniverset og betydningsuniverset lykkes bestemt ikke lige godt for alle bogens forfattere. Bedst er bogens første del om *Hjerne, bevidsthed, krop og adfærd* med fremragende kapitler om udviklingsteori, genetik, udviklingspsykopatologi, socialpsykologi samt psykodynamik og neurovidenskab. Herefter er det, som om vidensformidlingen (om udbredelse, ætiologi og evidens) træder i for-

grunden, mens forsøgene på refleksion, udviklingsperspektiv og psykologisk tænkning træder i baggrunden. En del forfattere konstaterer, at der mangler forskning på området, og det er utvivlsomt rigtigt, men så kunne der måske trækkes mere på erfaringer eller refleksioner over, hvordan det personlighedsmæssige spiller en rolle både hos behandlere og patienter.

Her kan man ikke lade være med at tænke på, at forfattersammensætningen spiller en rolle i forhold til gennemførelsen af redaktørernes grundlæggende projekt: 38 forfattere, hvoraf langt hovedparten er læger og kun ti er kvinder. Måske der fortsat er noget at hente her?

Savner det komplekse

"Grundbog i psykiatri" er omfangsrig og videnstung. Anden del handler om *Undersøgelse, diagnostik og klassifikation*. Tredje del om *Psykopatologi eller de enkelte psykiatriske sygdomme*. Fjerde del omhandler *Behandlingsmetoder*, mens femte og sjette del handler om henholdsvis *Specielle populationer* og *Psykiatri, kultur og samfund*.

Bogen har en meget bred målgruppe, men må først og fremmest betragtes som en forbedret udgave af tidligere grundbøger i psykiatri for studerende. Psykologer og læger vil selvfølgelig kunne finde anvendelse for denne bog som opslagsværk og brush-up på specifikke problemstillinger, men efter min vurdering er der gennemgående for lidt at hente for dem, som i forvejen har viden om og erfaring med det kliniske arbejde.

En del af forklaringen er, at mange forfattere går lidt uden om de mere komplekse diskussioner. Et gennemgående ek-

sempel er måden, hvorpå flere forfattere forholder sig til evidensen på deres område, hvor de i hovedsagen forholder sig loyalt til at redegøre for resultaterne, men også undgår de vanskeligere diskussioner om fx komorbiditet, afgrænsning og vurdering af terapeutisk teknik samt forholdet mellem statistisk og klinisk signifikans. Det er muligvis ikke problemstillinger, der hører hjemme i en grundbog, men den fraværende diskussion koster noget i forhold til den mere erfarne del af den definerede målgruppe.

Sammenfattende kan man sige at "Grundbog i psykiatri" er en bog, der ikke helt opfylder redaktørernes ambition, men dog (inde-)holder langt mere end tidligere grundbøger på området. Redaktørernes grundlæggende vision og utvivlsomt kolossale arbejde med at skabe et sammenhængende værk tjener dem til stor ære, og bogen fortjener stor udbredelse.

Sebastian Simonsen

BOGDATA ■

Erik Simonsen & Bo Møhl (red.):
"Grundbog i psykiatri". Hans Reitzels
Forlag. 2010. 960 sider. 598 kr. indbundet.

